

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТОЧА.

(Соунгіег.)

Предчисление и
друга упупствова-
ванія прійма
Учредничество
у Пешти на Ро-
зенъ - Плану
Nro 285 и сва-
ко Цесаро Кра.
Поште Чинов-
ничество.

ПЕШТА.

Неделя

29. Августа. 1843.

Год. III.

ГЛАСЪ СРБИНА.

отъ Светића.

1830. Године.

Србеко звено зазвонило,
Срблъи вес'о диж'те гласъ !
Сунце Божје засвѣтило,
Нънива дате чистый класъ.

Крвь се крвлю већь опрала,
Слободе намъ расте цвѣть ;
А юпаке Србске хвала
У небесный дигла свѣть.

Неће Србче робомъ быти,
Веће роду силий стубъ ;
Нит' ће дѣва лица крыти ;
Избѣгла є звѣрства зубъ.

Съ вышњомъ силомъ златна слога
Сакрушила ланца моћь ,
И душмана неста злога ;
Све прогута адска ноћь .

И шуме ће одд'нути ,
Воће мирно цвѣтати ,
Бѣла стада починути ,
Србчадь млекомъ питати .

Духъ ће правде оживити
Села, града снажну грудь ;
И невина окривити ,
Суетанъ ће быти трудъ .

Невеста ће руку дати ,
Коме с' диже срдца жаръ
Нит' ће силий ню предати
Съ блудомъ слуги свомъ на даръ .

Другъ ће друга загрлити ,
Любовь любвомъ сладити ,
Зазоръ неће єдъ свой лити ,
Дружби раздоръ сладити .

Мачь несѣва , страхъ невлада ,
Богъ простире правде дланъ ,
Сила преста , мракъ већь пада ;
Благо нама , свѣтлы данъ ! —

Но зашт' Майка сѣди сама
Люћ' грозны суза' токъ
Не окреће лица нама ,
Нит' осећа среће рокъ .

Ил' су дугогъ робства ланцы
Одузели снагу , моћь ,
Скоре бо'лѣ люти знацы
Ноге стегни у немоћь ?

Оча с' tame ослепиле ,
Неподносе сунца свѣтъ ,
Силе с' нису окрепиле ,
Па јоштъ тавн лица свѣтъ ?

Есть душманска силна рука
Уму , срдцу сплела сѣть ;
Есу ланцы тежка мука ,
Нит' подносе очи свѣтъ .

Тимъ се мраче бѣли данцы ,
Ломи болѣ , ума трудъ . —
Ал' найтежа бо'ля Майцы ,
Кадъ юй сынакъ гићчи грудъ . —

изъ Голубице .

ХРОНИКА ПУТОВАНИЯ. ПУТЬ ПО ДАЛМАЦИИ.

з ПУТЬ ОТЪ СПАЛАТЕ ДО ДУБРОВНИКА.

Одъ Алміссе осимъ главногъ и приморскогъ друма воде юштъ два друга пута правицемъ восточнымъ преко гора у Дуаре и Імонии. Првы у Дуаре водећи само е текъ стаза, но коя на два часа дугачкомъ растоянију путнику найвељећи и трогателније естества укрясе предъ очи ставла. Спомена достойна места, крозъ коя смо приморскимъ друмомъ прошли, су Брелле и Макарска, оно е отъ рыбара обитавано место съ једномъ коня изменомъ, ово пріјатна, пространно саздана варошица, коя е некадъ главна варошь предѣла приморскогъ била, кои се отъ Алміссе починяюћи до обрежіја Наренте, и отъ приморја дубоко у загорѣ протеже. У некоимъ новімъ земљописаніјама наводи се Макарска погрешно юштъ као поглавита варошь равноименогъ окружіја, коя је већъ отъ године 1815. такова престала быти. Садъ е она само поглавито место Диштрікта по њој наименованогъ, съ коимъ окружной областн отъ Спалате принадлежи. Куће су у Макарской посве приличне и темельно саздане; они обколојају у полуокружју лепъ и за веће даће отвореный морски заливъ. За леђи варошице дижу се голе скопчане горе међу кои ужасный Бючоро свою славу главу свойски подиже. Овай брејъ кодъ житеља подаљгъ места као времена предсказатель важи, когъ се нарочито лађари као гнизда непогода страше, кое онъ изъ свои бездна и амурини преко мора излива, и каналъ између преколежећи острова Брассе и Лессіне на силне подиже таласе. Његовъ найвећи врхъ светиј Ђорђе названъ, когъ се высота до 5521. стопа узыма, изъ Макарске можесе за 10. сати врло тежкогъ и опасногъ пута узыћи. Његову унутрашњость просецају многе знамените ледене пештере, изъ кои лети пастири, воду за свою марву носе.

Макарска е преће средоточије знатногъ сообращењи била, кое су Далматинцы, но више босански Турци са средњомъ и гор-

њомъ Јадјомъ имали, но отъ године 1815 и 1816., кадъ є јевде куга тако ужаено свирѣствовало, да є готово две треће чији житеља изгинуло, трговина є други правацъ узела, Варошица є опустошена и благостојане житеља пало тако, да имъ є садъ земљеље и риболовъ једна единага измишавани струка. Тврдо ѕе приморју, и само овде и онде збогъ велики излива води савијајућисе отъ Макарске друмъ преко Јране ѕе mestу Брістъ. Ово є, као и послѣдњи Градацъ безъ сваке знатности, само при последњемъ mestу на друму съ леве стране лежеће ѿзеро. Бачинско Блато названо, заслужује споменутымъ быти. Таково принадлежи ѕе периодическимъ ѿзерма, коя се понайвише у лето изсуше, и после се за насадъ брзо присѣвајући рана свакогъ рода употребљавају. Мыслисме, да ово ѿзеро своју воду отъ једногъ са оне стране горе лежећегъ већегъ ѿзера (ѿзеро названо) чрезъ подземне источнике добија, будући да Бачина текъ онда само цену добија, кадъ є ѿзеро пуно. За две милѣ опетъ се друмъ рѣкомъ Нарентомъ прекида, коя се овде съ деветъ рукави у море улива. Ово є найвећа и најважнија рѣка Далмаџе, и цела се областъ, коју противче, по њој называ. Ова се дерегдомъ кодъ градића Опусъ преброђава, и можесе око целогъ Наренте Диштрікта обићи, кадъ се огъ Бріста или Градца на преколежећи остробъ Сабионцелло пребацьти дамо, изъ когъ се истина нешто већомъ странпутицомъ сувимъ у Слано и Комасу, најближимъ поште mestама са оне стране Наренте, приспети може. Область Наренте, отъ рѣке, коя ю протиче, тако названа, по разделеню садъ стоећемъ сочинява седамнастий Диштріктъ окружіја Спалатскогъ. Отъ естества најштедримъ начиномъ украсењъ, и не лишавајућисе красни мѣста присоединјава овай предѣлъ на великомъ отъ две текъ квадратне милѣ простору све, што се у прочимъ предѣлами Далмаџе разсејано налази. Осимъ грожђа, зетина, дудова, бадема, марашлија и смокава производи земља и сама тропическа растењија разногъ рода. Дрво Тамарінде, Нерандже и Роштиља безъ сваке неге у изобилју раско-

шномъ усиљаю, Алое, Кајтусъ, као Рузмарінъ и друга растиња расте дивљ и до чудне висине, и свако сејић, кое се овде земљи вовери, награђава се врло богатимъ естества благословомъ. Но само то, начемъ жители ове земљице весма оскудјујао, есть здравъ воздухъ. Рѣка сирѣчъ на једнојъ выше је једне квадратне миљ великомъ простору приузрокује свада слоје баруштине, који испарењемъ мефитическа воздухъ трују, а варочито у лето на здравље житеља тако предодносно дјействују, да болести сваке фејле за кратко време опаснији карактеръ узимају; но неостојане опасне грознице къ зама ендемическимъ припадлежу. Зато је дакле Нарентинацъ редко криногъ состава, но понайвише прашавогъ и бледогъ изгледа. Поглавито место дјештрікта зовесе градић Оцује; онъ готово лежи у средоточију рѣке, која се овде на два велика рукава дели. Место се изъ једва 100. понайвише само изъ рогоза сграфијены кућица са стони, и носи своје име недалеко отъ градића горске бывши, чије развалине и сада стое.

(продуженје следује.)

ХОРВАТСКА.

(Изъ Cestopisa I. Колларовогъ, е с. Описаніе његовогъ путovanja, год. 1841.)

Изъ Штирје, у којој је Народност већ изумирати почела, похитимъ опетъ 12. Септемврија у оживљену Хорватску. Данъ бывши недељњи, ктому красанъ и ведаръ; на лево лежала је тиха рѣка Сава. У путу наслаждавао самъ се самоћомъ, коју самъ кадкадъ съ Кочијашомъ разговарао ћисе прекидао. „Како се зове то село?“ — „Добра“ — „Данась је недеља, а держисе вашаръ лончарскій?“ рекнемъ моме Јосифу. — „То је, Господине, кодъ настъ никаково ново,“ предупреди ме овай. — „Шта си ты Јосифе, Њемачъ?“ — „Я самъ Славенъ, и мой ми је матерњи језикъ Славенскиј; Њемачки слабо знамъ; а родио самъ се у Брешчу.“ — „А како то?“ — помислић — „да ты кажешъ Славенъ, а не Словенъ?“ — „То скодъ настъ.“

отговори ми, „све једно; Учени говоре Словенъ, а мы прости опетъ кажемо Славенъ и Словенъ.“

Ладучъ, Орлушовацъ, Брдовецъ, су оскудна села са тамо амо растрканымъ кућицама, и зато су за подићи у ныима Школе неугодна.

Што смо годь ближе Загреба били, то смо се све већма и већма скорбили глађаоћи убиточанъ по цѣломъ предјelu кодъ женскогъ пола владаоћи обичай; сирѣчъ ношенје грдији на глави терета. Была она девойка, или жена, или старица; то свака носи на темену котарицу, корпу, качицу и више пута и другу какову нибудъ тежку робу, подъ којомъ једва и ходити могу. И смо је заиста правый узрокъ, да овдашић жене отлично истину и безъ сваке покуде праве као јела расту: но да овай тежкиј пријесъ у другомъ призренју мозгу, найњијемъ овомъ душе органу, и шкодити мора, о томе се инайманје сумнити не треба.

Около 10. часап испољу Загребъ, тако да самъ јошти свршетакъ Хорватске предике саслушати могао. Око јуна је Загреба као вѣштомъ кичицомъ живоисписана; на лѣвой страни протежесе венацъ винограда, холмића и хребтеняча: Нгбу, Нгебу, откудъ име Загребъ (Záhreb) долази; а отъ десне стране непрегледна равница примамљује разширење Загреба до саме Саве, да бы онъ на југу найвећи градъ постао. Изгледъ и станъ саме Вароши сравнявасе са великимъ и малымъ, старимъ и новимъ варошама.

Надъ продавницама Занатлија Њемачки су, а надъ Трговачкимъ, и Славено-Хорватски надписи.

Гай је осавина, око кое се у Загребу, шта више и у цѣлой Хорватской живость одушевљенија и Народности окреће. Има већъ 12. година, одкадъ смо се видили, и заедно на шеталиштама у Пешти Ситанку — Ческо Руководство — упражненја ради, Чески, читали, пакъ јошти договаралисе о Правупису, Журналестики и другимъ Народнимъ дѣлама, а и ићке планове за будућност кројили. Изъ кржногъ, жељноучећегъ се и надежде пуногъ овогъ юноше постаде

ревностный, многозаслуженный, строгий, и
свымъ намѣреніяма младости задоволяющій мужъ. Какова в радость за мене была, кадъ самъ се съ таковымъ єднымъ пріятелемъ, Отечестволюбцемъ и Сонародникомъ опеть састао! Онъ є къ себи како магнетъ привлчіо са умомъ многообдарену изъ свю краева и различны народчія Югославенску младежь; онъ подпомагаше оскудне Списателъ и на свою руку добые Благородство, к е га у Народномъ Књижеству подунираше; онъ є спою разуте силе, и знаю є на овай начинъ како єданъ єдинитый красне задатке разрѣшити, кое, чини се, да му є и Божество и време налагало,

Ost und West,

(продуженіе стѣдуе.)

СЕНАТЪ У ЦЕРНОИ ГОРИ.

Градъ Цетынѣ е средоточіе Адміністраціе Прногорске. Овде се скупля Сенатъ, кои се изъ 16. Членова, све седы и заслужны старца состои. И кои у земљи політическу и судейску власть отправля. Октомврія 15. (1838) скупилису се у собу совѣтованія, гдј су око ватрені малымъ дрвенымъ клуциама седили. Надъ ныовыми главами виалесе заставе разны Окружія. У горили, коя се црвеною заставомъ са златнимъ надписомъ „Савва Марко Петровичъ“ отликова, опазисмо єдногъ старца, когъ велике црне очи, яко набрано чело и белегама покривено лице, издаваше ватреный њговъ духъ и нестрѣливост. Покрывало отъ беле чое скрывало є њговъ стасъ часъ до колена, и дало є чакшире отъ те исте бое видити кое се на подобіе кумоша губише, и кое су посредствомъ прећица ноге до пете покривале. Беле памучне чарапе, велике съ канџи свезане щипеле, и капа отъ црвени чое, было є одело њгово. Широкій кожный поясъ око бедри утврђенъ, скрывао є пиштолъ и широкій нохъ. Вратъ му є био голъ, шарра висила є о десномъ рамену, а о левомъ подобіе неко отъ япунжета, Струка, названо. За нимъ стояо є єданъ младић съ два пиштола за поясомъ, кои є место шепище

турбанъ на глави имао. На лево њгово раме насланяше временита єдна Госпожа са убрајеномъ главомъ и у нека чво япунже као и кодъ модій скрывенымъ стасомъ. На краю исте подъ црномъ заставомъ, на којој є име „Лијко Милое Мартиновичъ“ сребрни писмени написано было, састављне Чете. налазила се жена, на кое красномъ, хотя бледомъ лицу изражавашесе жалост и смутни; она бы често на младо єдно девойче погледала, кое потокомъ сузе ливаше. Свио су очи на две ове женске особе управљне били; а люди, кои су последић ове окружавали, видилисусе яко снуждени, докъ су ѹ ћодъ противници ныини изсмѣявали,

Наново ћи јанѣ пушака објавило є спома долазакъ єдногъ нестрѣливо очециваногъ Мужа; онъ бише высокогъ и лепогъ возраста, велико имаћаше чело, и бледо дугимъ црнимъ длакама заражено лице: њговъ долазакъ поздрави дужетрајній кликъ: „Благословенъ буди Владыко Светый“ Присутствіе Петра Радоя, кои собственнымъ качествомъ своимъ отъ године 1833 као мірска и духовна Поглавица са земљомъ Прногорскомъ управља, ніе дало сумњатисе о важности њговогъ дѣланя; онъ се посади на камениту съ ћилимомъ заструту клупу, прекрстисе, и почне говорити.

Моя децо! Богъ да Васъ благослови, да Васъ ближњи, као same себе, лобе! Наша земља ніе велика и никакве друге бранитель нема, осимъ брда и планина, кое ю окружаваю, и оны храбрій, кои у њьсї живе: но кадъ є Господь оке врове као чврсты и непо одебимый ланацъ создао, то Сатана, кои се подъ личиномъ преступленія и освете у вашу средину подкрао, и васъ нагонява, да се єданъ противъ другогъ оружавате и убијате, међу васъ семе неслоге се. О да бы сви они отъ Васъ, на кое се ово пребацыванѣ относи, свою mrзость и непріятелство унаше отеческо срдце положили, кое само гласъ правде познае, и свагда воли Общтине ваше благосиляти, него єдногъ єди-ногъ отъ васъ казнити.

„Тко си ты?“ зацыга Владика после овогъ говора старца.

**САНЬ НЕКОГЪ ПОДАГРІСТЕ НЫМЕ
САМЫМЪ ПРЕПОВѢДАНЪ.**

„Сава Марковъ Петровичъ Нѣгушъ,“ от-
товъ чи твой, („кое толико зи ачи, колико Мар-
ковъ сынъ изъ Фаміліе Петровичъ) изъ Нѣ-
гушкиногъ Общества.“

„Колико имашъ годика?“

„Чесдесетъ.“

„Твой характеръ?“

„Ловацъ и солдатъ, докле гдѣ ова дес-
ница и ова шарра земли нашей полезна и
ижна узбуде.“

„Кога тужишъ?“

„Живка Милое Мартиновићъ, који гонио ће
отъ обште га нашегъ непріятеля Турчина,
у мојој кући свое прибѣжиште и избављенје
потражи. Ова жена, коју ты у среди између
моји непріятеля видишъ, моя је кћи. До 20.
године само је Божјо и мојој волјој познава-
ла; она је била, скровена, трудолюбива,
покорна, и у намереню мене конечно задо-
вљити, хтела је дати руку својој једномъ
храбромъ и поштеномъ младићу наше об-
шине, гдје је управљају људи који је била; ал'
проклетый Милое, место да бы ми благода-
рио што самъ ју толико добра и любови ука-
зао, постане срамнији соперникъ младогъ
ћубеге и любезнији мое кћери. Я га зато
изъ мое куће истерамъ, мыслећи, да ће се
съ тимъ све свршити. И она почела је већъ
Милое изъ свое главе избацити, и своме
ћубегији боляма приљубити се, кадъ ал' Жив-
ко је оружјемъ у руки на самий светији
данъ свадбе у мой домъ уђе, кћер ю мојој
похити, и сына ми, који се између мене и ње-
га ставио, убије. Смртъ мора сына, и честь
мое кћери освети ћу ја као отацъ, ма се не
посветио.*)

(продуженје слѣдује.)

Я самъ човекъ у найболѣмъ добу могъ
живота. Пытаће те ме шта то значи? Тако
да, у мојој 20. години држао самъ 40. годиш-
његъ човека за старогъ, а садъ кадъ ми се
до волје божје 60. навршила, чини ми се као
да садъ текъ најлепше мое године настао.
Изузимајући подагру, врло се добро наодимъ,
једемъ, пијемъ и спавамъ; нити самъ се и
одъ Бога любови сасвимъ одлучио, као што
је те садъ одма чути. Јучеръ у пркосъ момъ
лекару, изпразнимъ једну бутелу доброгъ
Токайскогъ вина, и седнемъ у моју спаваћу
столицу да малко одпочинемъ; кадъ алъ ми
се сни, да самъ младъ изъ војне дошаоши и
лавровимъ вѣнциемъ увѣнчанъ официръ, и буду-
ћи ме је јоћи сустигла на путу, нађемсеприну-
женъ съ мојима кола сићи, и у оближњи при-
путу десивши се дворъ унићи, који врло освѣ-
тленъ бијаше тако да су ми се очи засену-
ле. Заисга помислихъ у себи овде се данъ ро-
ђеня великогъ Наполеона светкује, јеръ не-
вѣруемъ да на самомъ неба своду више звѣ-
зда, нежели при овомъ торжеству горећи
свећа има. Ноћемъ дакле у мысли, да ћу мо-
ћи овде преноћити, по велики степени у
салу, гдје ми нагло свећа зраци тако силно у
очи упру, да самъ трептати и пробудитисе
морао. — А то ми је сунце башъ у очи сјило.

— Зазвонимъ слуги и заповедимъ, да пре-
вуче преко прозора завѣсе — и снимъ далѣ.

Овай дворъ принадлежио је старомъ не-
комъ и поштеномъ Полковнику, који ме врло

ће мо, нашъ бабайко заклинѣ на самрти сина или
унука, да га освети, а овай тражећи свакојке
прилике томе, како бы заветъ данный испунio, и
наймраскјегъ дела нестраши се приватити. Общелю-
бленији и высокопочитованій Господинъ Вла-
дајућији Митрополитъ Црногорскїй, да
бы ове за насъ тако яко лепећесе болести, кое
насъ немило у погибелъ бацају, отъ свои милы
Црногорца устранио, трудисе и примеромъ и ре-
чма ову изъ срдца њијови искоренити, и съ благо-
словомъ Божијимъ, на нашу велику радость кодъ
наши богољубиви Црногорца не мало у томе
успѣва.

Учред.

* Осветити, ма се непосветити! била је, а је и
данас јоштъ свирѣпа и убјеточна србска светиња.
Није нуждно да говоримъ оно, што је свакомъ Србљи-
ну познато, да смо страдали, а и данас једнако јоштъ
страдамо, све изъ злобе и освете; тако је и кодъ
Црногорца. Кодъ најсрећијихъ освета протеже на коле-
на, на треће, четврто, пето а и шесто колено.
У тако великомъ степену Србљи! Србљи! Бра-
ћо моя! Кодъ најсрећијихъ освета протеже на коле-
на, на треће, четврто, пето а и шесто колено.

гостолюбиво дочека, и мени свое три мознє кћери представи. Аа садъ самъ те ъ быо у момъ елементу, ѕръ самъ пре неколико дана мѣй двадесетъ другій данъ ређена светковао, тако даље као младъ човекъ умешно самъ свакояке шале и лакрдје съ овимъ господничнама проводио, кое су равно и сине чиниле, и пре него самъ примѣтio, наймлађа є вѣни гостолюбивогъ старца наме стрѣлу одапела, и у срдце ме сгодила. На срећу иѣна найстаріја сестра имала є бригу о куини водити, друга то єсть средња, свакояке є варіаціје на клавіру изводила; я самъ за иѣны леђи стаја, а при мени Слена наймлађа кћи гостолюбивогъ старца. Она метне снегобѣлу свою руку на столице нагибало; кое я видећи, и немогући жељи противистати мою руку къ иѣзиной приближимъ. Кадъ пакъ примѣтимъ, да она смѣлость мою за зло не прїима, усудимсе њу за руку и уватити. Ахъ! она є тако мека быва, — тако топла — да ми є све жиље у движење довела — и неко дражестно чувствованѣ тако ме є сильно обузело, да самъ морао пренити — и моя є рука лежала на — зечијој кожи, у коју самъ мою болјаву ногу завио быо.

Срдито дигнемъ одатле руку, но занета опеть заспимъ и снимъ далѣ: Мы смо сви за асталъ поседали. Што се ёла тыче, била су она изрядно приуготовљна, вино прекрасно и одь свега добро. У момъ добу то значи у 22. години има човекъ добру охоту къ ёлу и пићу; зато самъ врло сладко и ёо и пio. При томъ седио самъ поредъ мое красне Слене, коя ме є срдечно члъсъ коховима, члъсъ тортама нудила. И јој ни у чемъ ни самъ дужанъ остао, као што и она мени ће дужна остала. И кадъ се већ са шаленѣмъ крайњи уморила, доће и па ту проклету мысао, да ми подъ асталомъ ђонъ съ игломъ прободе, и у ногу до кости углуби. То ме є тако страшно заболѣло, да ми се таки санъ прекинути морао — а — то ми є моя подагра штрепала.

Јопшти ёдаредъ дало ми се у сладкомъ сну овай лепый санъ мой повратити. Вино, кос самъ при асталу пio, много смѣліимъ мене учини, и зачнемъ съ ињомъ о свакоякимъ

предметима разговоръ водити, тако доће и до тога да јој жарку мою спрамъ особе иѣне любовь открыти иринућенъ будемъ, и по дугомъ разговору седне она, будући су се други разышли были, у мое крыло. О љакова сладка чувства ни су мое тѣло пролазила! осећаюћи милый овай третъ, — у восхищенију шо загерљимъ и полобимъ. Али Богъ јединий зна, какова є љвой у магновенију овомъ воля дошла: јробо ми съ ногтима управљице завати. Большъ неописаний пробуди ме — и где — мой старый мачакъ быо ми є у крыло скочio — иѣга самъ я тако иѣжно къ моимъ устма стиснуо, иѣга тако ватreno загерљio, и онъ за захвалу остави ми на лицу трагове свои ногтио. Можеге себи лагко представити съ каковомъ самъ га вольомъ о земљу лупio. Заиста, хотео самъ Бога любкогъ овогъ сна изъ нова къ себи привати, и овай мой Романъ довршити, аљъ ми башь онда мой Јованъ изъ Апојеке донесе прегорку мікстуру, отъ кое самъ одма две Кашике попити морао чрезъ кое засадъ Богъ Любови одустрашенъ буде. — —

M.

Ф А Б У Л А .

Молебно Писмо Магараца.

Будући се све на свету на обычнимъ предразсуденіјама оснива, то даље и настъ люди за најглуше животынѣ сматраю, и премъ да се кадкадъ далеко тупоглавија животна налазе, него мы магарцы. Ал' светъ ради по виђенију суди; зато и настъ чрезъ сиђишнїй намъ Богомъ дарованый гласъ И-ха, и чрезъ наше подугачке уши магарцима називаю, кое толико, колико глупа животынї значи. Да є пакъ све ово право предразсуденіе, отуда се доказати може, што є Богъ и такова животна створио, коя пити дуге уши имаю, нити И-ха вичу, а зато ово име чешће, нег' мы заслужую; изъ преднајденогъ ўзрока даље понизно предложеніе чинимо, не был' намъ се допустило уши срезати, и место И-ха, Ха-и викати; јробо настъ искуство учи, да гдикои путь промена имена или ти јзыка врло много ко облагороди.

цело једини животыни приноси. А будући, да дјачке уши навѣки знакъ магарчества остају, то бы желили ове свесрдно Л.... вручити, да бы оне чрѣль веште Снимењимъ главама укаљалине быле, кое ий заслужую носити. Не будући се моди овомъ приволети, то бы се могла Уво = сбраница (Hrcen-Collection) завести, тако као што се и Естество = сбранице нахode, пакъ мы добри тојмо, да ће кон Естествоиспитатељ изјада изобрѣтија учинити, и до краткогъ времена у станю быти, какову магарећио фунционијо съ приложенымъ Портретомъ, ако не башъ о собственномъ, а оно о колекцијномъ трошку печатати дати.

M.

ВѢСТИ.

Пожунъ 24 Августа држала је магистрска табла главно свое зајђданје, у комъ се до 3 сата после подне о смешанимъ браковма препирало. — Његово Высокопреосвјештенство нашъ общелюблени Г. Архиепископъ и Митрополит Јосифъ Рајчић држао је равнинъ начиномъ о истомъ вышереченомъ задатку дуги, времену и народній жељи, одговорајши класични говоръ тако; да су га в. славни Магнати срадосћу и задовољствомъ слушали. Кадъ је његово в. Преосвјештенство готовъ био, аплаудиранјемъ су му, свою живу благодарностъ, коя се ясно изъ свија в. славни Магната лица показивала, съ дугимъ непресечнимъ „ејен“ да живи, изјавили. Живјо и мыму одъ срдца жељимо на млога лјета, нама па радостъ и утјеху!!! — Исти данъ говорили су и Њнова Высокопреосвјештенства ГГ. Епископи Пантелејмонъ Јаковић; Евгениј Јовановић и Платонъ Аванацковић. Бво је ове дјете првија да су нашъ Г. Митрополит съ трима ГГ. Епископима у дјети говорили!!! — Као што је пре у Пешти Хирлану, и нашеји Срб. Београдскимъ новима писало, и мы найвећомъ радосћу јбо хитимо радосну вѣсть нашемъ почитаемомъ Публикуму явити, да смо садъ поуздано разумeli, да смо „Срб. народни Конгрезъ посредствованјемъ нашегъ пофторително и опетъ обидепочитаногъ и общелюбленогъ Господина Митрополита добили. —

Пешта 21 Авг. Данасъ по подне држала је Матица Србска свое зајђданје, у комъ је ГГ. Навловић и Стојаковић послала некогъ ради за Бечъ одредила, давши имъ изъ матичнине касе свакомъ 200 фор. среб. на путь. У истомъ зајђданју само је њих неколико было, који сматрајши себе за матичнине представнике (репрезентанте) съ овомъ „Матицомъ“ то јесть управљају и расправљају како они очеду и знају. Мы неможемо доста да

се начудимо онима матице Членовима у Пешти, кои се овамо родолюбијемъ и ревностју својомъ превозносе, а съ друге опетъ стране противно и то самимъ дјломъ засведочавају. Нашто овай тако башъ велики и са свимъ излишњимъ трошакъ матици чинити? та заръ нема Матица свое Агенте у Бечу?! в Богати, вакнадиће се то. Лјтописи су поскупили, садъ су два фр.; — то је истина, алъ виши да ни смо садъ о вашару башъ ништа добили. — Другиј пут ће намъ паметије поступити. — Само да ни смо Старца увредили, било бы новаца, чујемъ да су неки и 100 фор. дати хтели да членови Матице постану?!?!

Пешта. На Будимской страни на вру мале аде, ди се пароброди праве, изрила је вода једанъ римски гробъ. Кадъ је ова текъ неку часть открила, ради садъ тамо люди. Поредъ гробнице, коя дубље у адницу протежесе, стоји једанъ четвероуголни гранитски каменъ одъ прилике 1 1/2 ногу по поврхности, на којимъ се надпись јоштъ совршено сачуванъ налази. Гробница једва је две ноге дубоко подъ земљомъ! — Сандукъ, кој је одъ метала, савъ је исписанъ. Једанъ за испитатељ древности новији задатакъ! —

Пешта. Изъ Столногъ Београда слѣдује жалосне вѣсти пишу. Наша варошъ већији три дана како горе. Столни је — Београдъ постигла судбина Байска. преко 800 стотина кућа биле су жертва пламена.

Пешта. Овай час је стигла су овамо жалостна писма, да је у селу Сентъ - Петеръ, кое близу Мишковца лежи, ови дана при ветру 150. кућа изгорело, збогъ чега су житељи тамошни ико ожалосћени; србо имъ је ватра не само домове, него и сву рајану, коју су за зиму преправили биле, у пепео обратила.

У прошасту Субботу 21. нашегъ Августа допловио је овамо „Erös“ Паробродъ 4. лађе (Schlepp-Schiff) дебели свини до 3000. комада, отъ који свако могло је отъ 300. до 380. фунтиј важити, кое је за собомъ на истимъ лађама обично до Гобуђ (Гене) отвукao.

ШКОЛСКЕ ВѢСТИ.

Благороднији Г. Ђорђиј Петровић Бачкогъ Круга Школа наши Управитељ, овога је лјета обишао сва свогъ Диштректа места съ оне стране Дунава у Баранской Мећи лежећа и при той прилици се о добромъ успѣху наши Учителя и деце уверио, не иначе. — и

Бл. Г. Петар Јовановић поодје је целији Сремски кругъ, осимъ неколико одъ прочи места веома удалјени Школа — и свади је понайвише своје задовољство нашао, тако, да се напреду пуно надати можемо, хота се у овима окружјима и такове Штације наоде, где Учительи са највећимъ сиромаштвомъ и оскудостију боритисе имају. Зато бы желаемо било, да бы се ова-

ковыма станѣ поболшало, и съ тымъ воля дала, свое званіе юшъ са вѣхомъ охотомъ отправляти.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Москва. 1. Августа быво е у Москви страшанъ ветаръ, кон е велику штету проузрокова. Послѣ полдне около 6. сати наїде пайвећа съ тучомъ олуя, коя у вароши више отъ 70.000 прозора полуна, 60. гвоздевы кровова откине, 12. обрада посвальива а преко стотину ії оштети. Крестови су на некимъ Црквама отчасти изсавјани, а отчасти попреломљивани.

(Чесни Индіанцы) Сѣверо — Американцы често су отъ Бѣлаца съ писменымъ уговорима и заключеніема мира тако варани бывали, да они художество пера за найобманителніе држе. Тако е недавно поглавица шоктава у торжественному слову свое Агенту правительства рекао: „Црвений Човекъ нема книга, а кадъ зажели своя намѣренія обзнати, то онъ као и предцы му устмено казуе. Онъ се бои писаня, кадъ онъ говори, зна шта каже, а велики Духъ чуе га. Писанѣ в изобретаніе бледы лица; оно рађа заблуженіи и препирание. Великий Духъ говори, мы га чуемо у грому, у звучанию ветрова, и у силнымъ водама, аль никадъ не пиши.“

(Кола безъ коня) Изъ Гебвайлера у Єлласу пишу: Не давно были смо сведоци пробе новы єдны кола безъ коня. Нѣговъ изобретатель юшть ее съ две особе возю крозъ варошъ, гдј га е мложина народа съ удовольствомъ гледала. Онъ е на исти коли за 1. сатъ до Сулца, кон е више отъ осамъ километрій отъ Гебвайлера удалѣнъ, отвезао. Ован локомотивъ, коегъ е механизамъ тако исто простъ као и вещто направљенъ, чини да су кола постоянна, лака, а и за око лена. За тиши часъ можеду се направити и разварити тако, дасе на врло мало место склонити могу.

(Материя Любовь) У Смолену кодъ Радома у Польской начинила е била рода на єдномъ дрвету поредъ Пиваре свое гнѣздо. Кадъ се иста Пивара по несрѣди запали, и кадъ рода опази, да и нѣзи купно са птићима на гнѣзу нѣномъ пламенъ прети, то она као права мати нѣ оставила свое гнѣздо, него разши-

ри крила надъ птићима, да ји отъ жестине огня сачува. Не дуго затымъ донре пожаръ и до самогъ дрвета, кога гране већъ почну пламити: али вѣрна мати немакије се съ гнѣзда, но радје остане са свомъ птићима изгорети, него ли се отъ ини раставити. За цѣло ово време летио је и мужакъ са жалостнимъ кричанимъ около дрвета.

У Числу 55 наши Листова подъ Заглавијемъ „Школске Вѣсти“ упоследной линіи стављено је погрешно месте 15/27 — 3/15 Септ.

ХОДЪ НОВАЦА НА БЕЧКОЙ БЕРЗИ.

6 Септ. р. 1843.

Сребро.

Металъ.	а 5 %	111 1/8
”	а 4 %	100 1/2
”	а 3 %	76 1/2
Заемъ одъ 1839.	„	288
” ” 1834.	„	729 1/4
Банкакије Комадъ.	„	1632
Стерхазинъ Лозъ.	„	54
Цирски дукати.	„	102 3/4

БЕЧКА ЛУТРИЈА.

отъ 6. Септ. р. № 30 56 33 42 69

Вућићесе 26. Септ. р.

Цена ране 7 Септ. п. р. на Пешти.
пјаци. меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лон.
Жито.	120	112	100
Наполица	80	76	70
Ражъ.	64	60	55
Счамъ.	54	50	—
Зобъ.	42	40	34
Кукурузъ.	92	86	80
Проя.	—	—	—
Жута каша	—	—	—

Станѣ дунава у Пешти.

9. Септ. п. р. 7'. 3". 9'''.

Издаватель Димитрий Јовановић. — Учредникъ Димитрий Теодоровићъ

(Rosen-Magaz № 285.)